

Sławomir Dudek

Grzegorz Konat

KONDYCJA GOSPODARSTW DOMOWYCH

III kwartał 2021

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki, Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)

Sławomir Dudek

Grzegorz Konat

Agnieszka Danelczyk

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2021

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3768

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania kondycji ekonomicznej gospodarstw domowych, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 116. W badaniu uczestniczyło 1000 gospodarstw domowych. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
1.	WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
2.	ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	8
3.	SALDA I ICH SKŁADOWE	9
1)	Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych - diagnoza	9
2)	Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych - prognoza	10
3)	Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski - diagnoza	11
4)	Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski - prognoza	12
5)	Koszty utrzymania - diagnoza	13
6)	Zmiana cen - prognoza	14
7)	Bezrobocie w kraju - prognoza	15
8)	Zakupy dóbr trwałego użytku - diagnoza	16
9)	Zakupy dóbr trwałego użytku - prognoza.....	17
10)	Oszczędności - diagnoza	18
11)	Oszczędności - prognoza	19
12)	Obecna kondycja finansowa gospodarstw domowych.....	20
13)	Stopa oszczędności	21
14)	Zakup samochodu - prognoza.....	22
15)	Zakup domu lub mieszkania - prognoza.....	23
16)	Remont domu lub mieszkania - prognoza	24
17)	Pytanie dodatkowe.....	25
III.	STRUKTURA PRÓBY WG CECH RESPONDENTÓW	26
IV.	SUMMARY	27

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W III kwartale 2021 r. nastroje gospodarstw domowych uległy nieznacznej poprawie. Wskaźnik kondycji gospodarstw domowych (IRGKGD) zwiększył swoją wartość w stosunku do poprzedniego kwartału o 1,1 pkt, do poziomu -16,6 pkt. Choć jest ona wyższa niż przed rokiem (o 9,3 pkt) i znacznie wyższa niż w rekordowo pesymistycznym II kwartale 2020 r. (o 33,6 pkt) – a łącznie od początku 2021 r. wartość wskaźnika zwiększyła się o 21,1 pkt – to jednak nastroje wciąż są gorsze niż przed kryzysem (tj. IV kwartale 2019 r., o ok. 10 pkt). W porównaniu z poziomem odnotowanym podczas ostatniego szczytu (w II kwartale 2018 r.) wartość IRGKGD jest niższa o ok. 15 pkt.

2. W trzecim kwartale br. oceny ogólnej bieżącej sytuacji gospodarczej – po gwałtownym pogorszeniu w IV kwartale 2020 r., utrzymującym się w kolejnych dwóch kwartałach (wartości sald równe odpowiednio: -45,8, -46,6 i -44,2 pkt) – uległy zdecydowanej poprawie. Wartość salda wzrosła aż o 14,3 pkt, do -29,8 pkt, osiągając tym samym poziom zbliżony do tego sprzed roku. Za wzrost ten odpowiada wyższy odsetek gospodarstw domowych, których zdaniem ogólna sytuacja gospodarcza kraju poprawiła się „trochę” lub „bardzo” (18,8% wobec zaledwie 9,3% kwartał wcześniej). Wartość salda wciąż jest jednak o ponad 30 pkt niższa niż bezpośrednio przed kryzysem (w I kwartale 2020 r.) i o ponad 45 pkt poniżej wartości z IV kwartału 2017 r. (ostatniego szczytu koniunktury).

Spodziewane jest również polepszenie się stanu gospodarki w kolejnych kwartałach. Choć wartość salda prognostycznego nieznacznie zmniejszyła się względem poprzedniego kwartału (o 3,5 pkt, do poziomu -22,4 pkt), to jednak pozostaje wyższa niż rok wcześniej (o 4,0 pkt). Odsetek gospodarstw domowych, które przewidują pogorszenie się ogólnej sytuacji gospodarczej w ciągu najbliższego roku, pozostaje na poziomie bardzo zbliżonym do poprzedniego kwartału (ok. 50%).

3. Drugi kwartał z rzędu poprawiły się oceny bieżącej sytuacji finansowej gospodarstwa domowego. Wartość salda zwiększyła się o 7,3 pkt (w II kwartale o 3,7 pkt) i jest o 8,7 pkt wyższa od wartości sprzed roku. Obecna wartość salda (-13,4 pkt), choć najwyższa od pierwszego kwartału 2020 r., nadal jednak utrzymuje się na poziomie najniższym od zanotowanego w I kwartale 2015 r. Odsetek ankietowanych, zdaniem których ich bieżąca sytuacja finansowa poprawiła się, wzrósł wszakże do prawie jednej piątej (19,7%, wzrost o 5,9 pkt proc. wobec poprzedniego kwartału), ale nadal dominantę wśród respondentów stanowią ci, którzy uważają, że ich sytuacja uległa pogorszeniu (41,9%).

Czwarty kwartał z rzędu rośnie natomiast optymizm gospodarstw domowych w kwestii ich przyszłej sytuacji finansowej. W bieżącym kwartale wartość salda wzrosła o 4,6 pkt, osiągając wartość -4,9 (wyższą o 7,0 pkt niż rok wcześniej i najwyższą od I kwartału 2020 r.). Największy od I kwartału 2020 r. jest też udział w próbie ankietowanych, którzy uważają, że sytuacja poprawi się (26,5%).

4. Nieznacznie mniej gospodarstw domowych niż poprzednim kwartale spodziewa się wzrostu bezrobocia. Po bardzo dużym spadku wartości salda w II kwartale 2021 r. (aż o 22,8 pkt), w bieżącym okresie zmniejszyła się ona jedynie o 3,6 pkt (po części to efekt bazy statystycznej). Wciąż jednak oznacza to spory wzrost względem analogicznego okresu w roku poprzednim (zwiększenie wartości salda o 20 pkt r/r). Obecnie już tylko niewiele ponad połowa (50,9%) badanych przewiduje wzrost bezrobocia (jeszcze w I kwartale 2021 r. było to prawie 75%, a w II kwartale 2020 r. aż 91,2%), natomiast najwyższy od początku pandemii (I kwartał 2020 r.) odsetek – jedna trzecia ankietowanych – uważa, że bezrobocie pozostanie w najbliższej przyszłości na niezmiennym poziomie.

5. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o bieżące koszty utrzymania wzrosła piąty kwartał z rzędu, i to aż o 6,6 pkt, do wysokości 43,9 pkt. Jest to wzrost o 13 pkt w stosunku do III kwartału 2020 r. i o 13,8 pkt, licząc od I kwartału ub.r. Aż 67,4% gospodarstw domowych uważa, że koszty utrzymania są dużo wyższe niż przed rokiem, co oznacza wzrost tego odsetka o 8,4 pkt względem okresu poprzedniego (wynik bliski historycznego maksimum sprzed 10 lat). Odczucia uczestników badania pozostają przy tym w zgodzie z danymi makroekonomicznymi. W miesiącu badania (lipiec 2021 r.)

wskaźnik inflacji bazowej (CPI) Narodowego Banku Polskiego osiągnął (w ujęciu r/r) wysokość 5,0%, najwyższą od maja 2011 r., czyli od ponad dekady. Mimo kryzysu inflacja w Polsce utrzymuje się więc na wysokim poziomie.

6. Oczekiwania inflacyjne pozostają w związku z tym na stabilnym, wysokim poziomie. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o prognozowaną zmianę cen wyniosła 64,1 pkt, o 1,0 punkt więcej niż w poprzednim kwartale i o 1,8 pkt więcej niż rok wcześniej. Podobnie jak w poprzednich czterech kwartałach także w III kwartale 2021 r. prawie 85% ankietowanych gospodarstw domowych spodziewa się, że tempo wzrostu cen w kolejnych 12 miesiącach będzie nie mniejsze niż obecne, z czego 47,5% przewiduje przyspieszenie inflacji.

7. Stopniowo poprawiają się natomiast oceny warunków kształtujących decyzje co do zakupu dóbr trwałych. Wartość salda odpowiedzi wyniosła w III kwartale 2021 r. -7,9 pkt. Jest wyższa o 1,1 pkt niż kwartał wcześniej i o 11,8 pkt niż przed rokiem. Najwyższy od I kwartału 2020 r. był w badanej grupie udział gospodarstw domowych, zdaniem których obecnie jest odpowiedni czas na zakupy dóbr trwałego użytku (16,2%); najniższy – również od stycznia ubiegłego roku – jest jednocześnie odsetek badanych, którzy oceniają bieżący klimat do zakupu takich dóbr jako niekorzystny (24,6%). Nieznacznie (o 0,7 pkt) obniżyła się natomiast względem poprzedniego kwartału wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące przewidywanych przyszłych zakupów dóbr trwałych; jest wyższa niż w analogicznym okresie roku 2020 (o 4,5 pkt).

8. Nieznacznie wzrosło zainteresowanie gospodarstw domowych nabyciem w najbliższych 12 miesiącach samochodu. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o prawdopodobieństwo takiego zakupu zwiększyła się o 2,9 pkt. Jest niewiele wyższa niż przed rokiem – o 2,3 pkt. Odsetek ankietowanych, którzy oceniają prawdopodobieństwo zakupu samochodu jako „dość duże” lub „bardzo duże”, wynosi obecnie 13,9% (11,9% w poprzednim kwartale i 12,7% przed rokiem). Zmalał natomiast udział respondentów, którzy prawdopodobieństwo to oceniają to jako „zdecydowanie żadne” (57,6% wobec 60,0% rok wcześniej).

9. Zainteresowanie zakupem/budową domu/mieszkania nie uległo w III kwartale istotnej zmianie. Po wzroście wartości salda w I kwartale o 8,8 pkt i spadku o 2,6 pkt w II kwartale, w lipcu 2021 r. zwiększyła się ona tylko o 0,6 pkt w stosunku do poprzedniego okresu. Pozostaje na tym samym poziomie co rok wcześniej (spadek o -0,1 pkt). Na przestrzeni roku 2021 nie zmienił się istotnie odsetek gospodarstw domowych oceniających zakup mieszkania jako prawdopodobny (tzn. udział w próbie gospodarstw domowych, które wskazały wariant „możliwe” lub „zdecydowanie tak”) i nadal oscyluje w granicach jednej piątej badanych (19,8% w I kwartale 2021 r., 20% w II kwartale i 20,4% w bieżącym).

10. W trzecim kwartale br. pewnej stabilizacji uległy też nastroje gospodarstw domowych w zakresie prognozowanych wydatków remontowych. Wartość salda, która w I kwartale 2021 r. wzrosła o 7,0 pkt, a w drugim o 1,4 pkt (ale aż o 15,5 pkt względem wartości sprzed roku), w trzecim kwartale spadła nieznacznie (o 2,2 pkt) kw./kw., odnotowując jednak niewielki (3,7 pkt) wzrost rok do roku. W trzech pierwszych kwartałach 2021 r. dość stabilny jest też odsetek gospodarstw domowych, które oceniają prawdopodobieństwo rozpoczęcia remontu jako „dość duże” lub „bardzo duże” (w granicach 36-39%).

11. Wartość salda dot. zbilansowania bieżących dochodów i wydatków gospodarstw domowych nie zmieniła się względem poprzedniego okresu (wzrost o zaledwie 0,1 pkt) i nieznacznie zwiększyła w porównaniu z III kwartałem 2020 r. (wzrost o 3,4 pkt). Mimo kryzysu, konsumenci swoją sytuację finansową nadal uznają za dobrą. Łączny odsetek gospodarstw domowych, które „nieco” lub „dużo oszczędzają”, wyniósł w bieżącym okresie 56,4% i był tylko nieznacznie niższy niż w I kwartale 2021 r. (57,4%). Jedynie 3,8% badanych twierdzi, że „wpada w długi” (4,8% przed rokiem, udział najniższy

od II kwartału 2020 r., kiedy wyniósł 3,2%), chociaż zwiększył się także odsetek badanych, którzy „przejadają oszczędności” (10,6% wobec 9,6% w poprzednim kwartale).

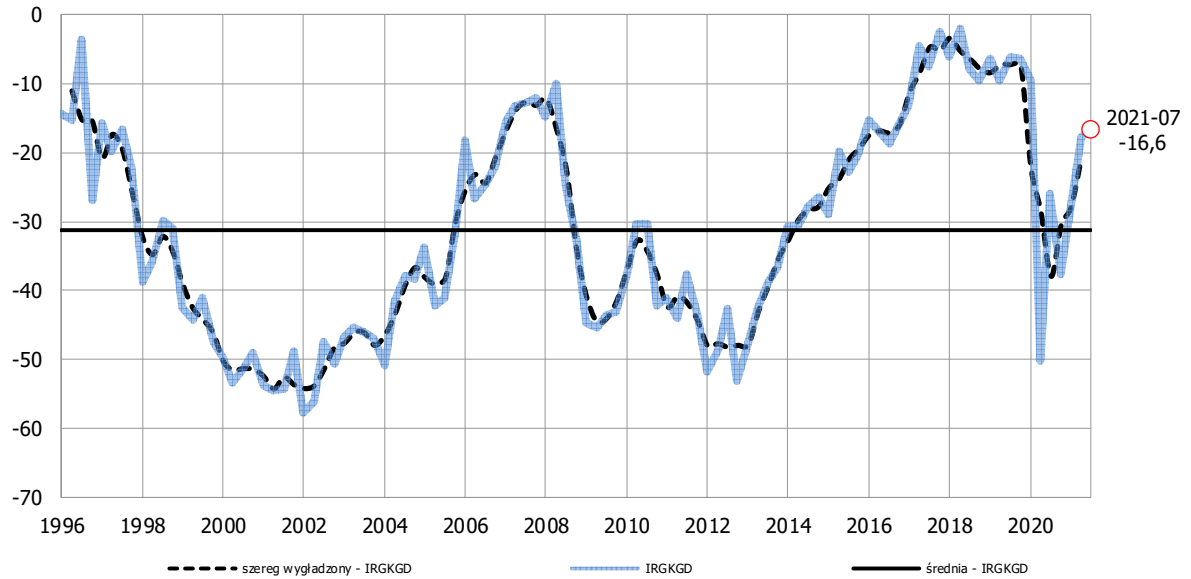
12. Stałemu pogorszeniu ulegają natomiast, zdaniem ankietowanych, warunki kształtujące zdolność do oszczędzania. Wartość salda odpowiedzi obniżyła się o 5,4 pkt, do -19,6 pkt, czyli poziomu najniższego od II kwartału 2019 r. Obecnie tylko 37,6% respondentów ocenia, że mamy „dobry” lub „bardzo dobry czas, aby oszczędzać” (odsetek najniższy od II kwartału 2019 r.; wówczas wyniósł 35%). Czynnikiem zniechęcającym do oszczędzania są stopy procentowe od dłuższego czasu utrzymujące się na poziomie bliskim zera. Tylko w niewielkim stopniu wpłynęło to jednak na stopę oszczędności. Chociaż w III kwartale 2021 r. jej wartość spadła do poziomu 14,9% (obniżka o 0,2 pkt proc. wobec poprzedniego kwartału i o tyle samo względem analogicznego okresu roku poprzedniego), to jednak nadal pozostaje ona na poziomie wyższym od długookresowej średniej, a udział w próbie respondentów, które oszczędzają powyżej 20% swoich dochodów, w bieżącym okresie obniżył się nieznacznie, o 1,5 pkt proc.

13. Zmianie nie uległy także przewidywania gospodarstw domowych w kwestii perspektyw ich oszczędności w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Stabilna okazała się nie tylko wartość salda odpowiedzi (-12,6 pkt, spadek o 0,2 kw./kw.), ale także – w perspektywie poprzednich dwóch kwartałów – udział ankietowanych, którzy przewidują, że ich oszczędności w tym czasie będą „dość” lub „bardzo duże” (40% w okresie objętym badaniem, 40,6% w II kwartale 2021 r., 39,1% w I kwartale 2021 r.). Wydaje się zatem, że oddziaływanie czynnika bardzo niskich stóp procentowych, który obniża skłonność gospodarstw domowych do oszczędzania, zaczyna górować nad związaną zazwyczaj z kryzysem skłonnością do gromadzenia oszczędności przezornościowych, wynikającą z obawy o utratę stabilnego źródła dochodów. Jest to jeden z dwóch – obok zauważalnie rosnących obaw inflacyjnych gospodarstw domowych – niepokojących wniosków płynących z badania przeprowadzonego w III kwartale 2021 r. Wartości większości pozostałych sald wskazują bowiem na poprawę ocen kondycji gospodarki oraz brak obaw przed pogorszeniem się jej perspektyw, w tym w szczególności obaw o utratę pracy.

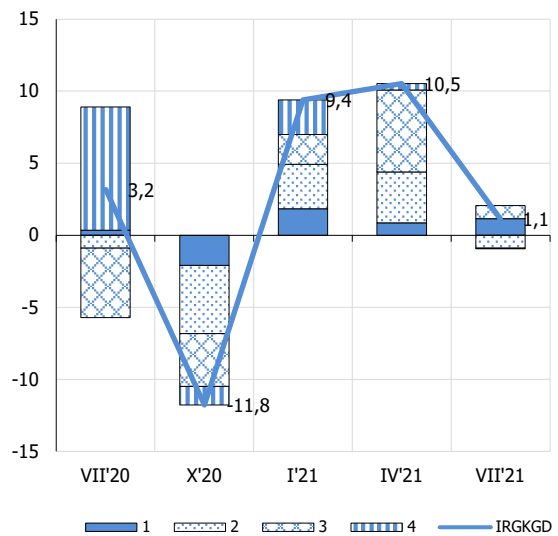
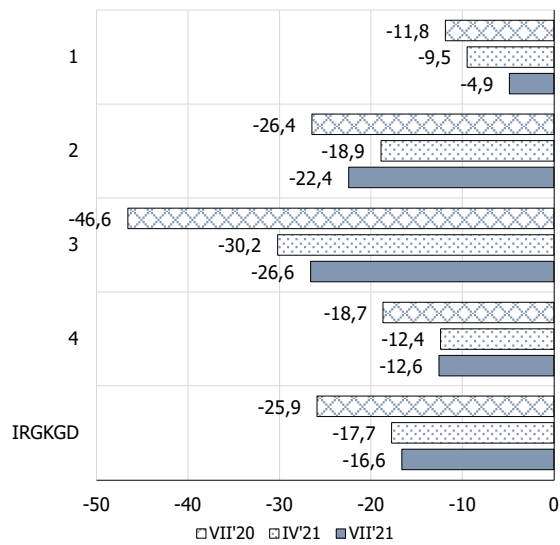
14. W przestrzeni publicznej toczy się dyskusja dotycząca przejrzystości finansów publicznych oraz kontroli społecznej i parlamentarnej nad wydatkami i długiem publicznym. Związane jest to z zawiązaniem funduszy pozabudżetowych poza kontrolą ustawy o finansach publicznych, na co zwróciła uwagę m.in. Najwyższa Izba Kontroli. W związku z powyższym zadaliśmy ankietowanym następujące pytanie: „Jak oceniają Państwo przejrzystość i kontrolę finansów państwa, czy Państwa zdaniem parlament, społeczeństwo mają obecnie pełną informację i pełną kontrolę nad finansami państwa?”. Skala sięgała od 0 do 10, gdzie 0 oznaczało bardzo małą przejrzystość finansów i bardzo małą kontrolę, zaś 10 bardzo dużą przejrzystość i pełną kontrolę nad finansami. Aż 27% respondentów wskazało „0”, czyli najniższą możliwą ocenę. Jedynie 3% przyznało ocenę 10. Ponad 58% wskazało ocenę od 0 do 4, „5”, czyli ocenę przeciętną przyznało 15%, a ocenę od 6 do 10 zaledwie 26% respondentów. Średnia ocena w skali od 0-10 to 3,6. W odczuciu badanych zatem społeczeństwo nie ma pełnej informacji i kontroli nad finansami państwa, nie okazuje mu zaufania, ani wiary w efektywne i skuteczne wydatkowanie środków publicznych.

II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

Salda składowe	Okres badania					
	I'15	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21
1. Zmiana sytuacji finansowej - prognoza	-13,3	-11,8	-20,3	-12,9	-9,5	-4,9
2. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski - prognoza	-22,9	-26,4	-45,3	-33,0	-18,9	-22,4
3. Bezrobocie w kraju - prognoza	27,3	46,6	61,3	53,0	30,2	26,6
4. Oszczędności - prognoza	-52,8	-18,7	-23,8	-14,2	-12,4	-12,6
wskaźnik IRGKGD (1+2-3+4)/4	-29,1	-25,9	-37,7	-28,3	-17,7	-16,6

2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

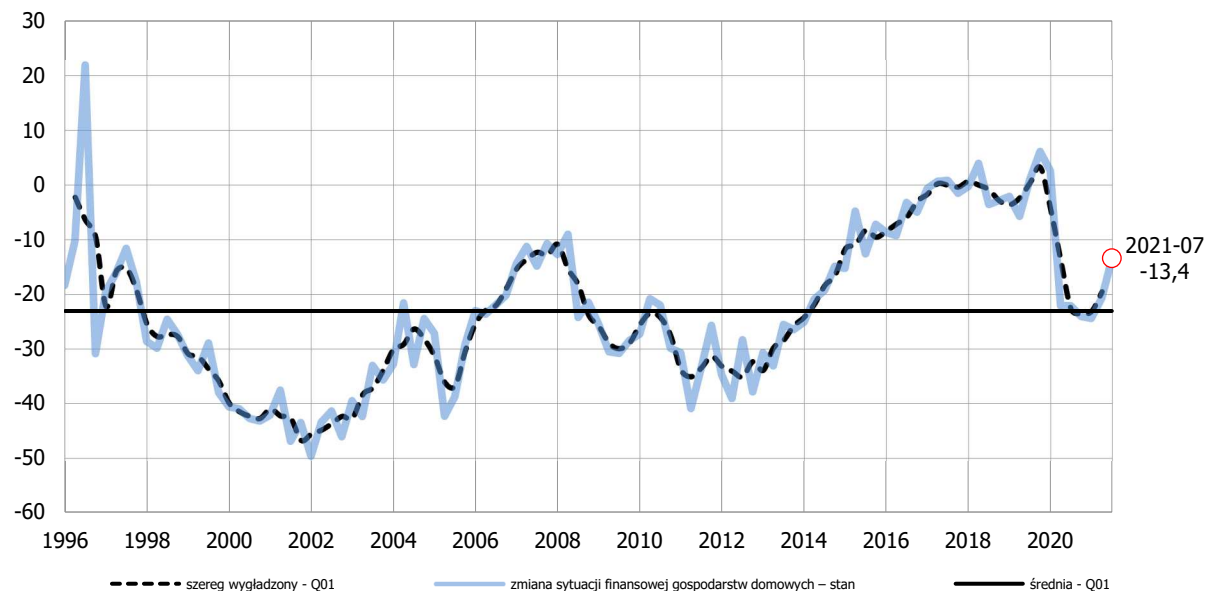
Wyszczególnienie	j.m.	Zmienna	VII' 20	IV' 21	VII' 21	zmiana kw/kw	zmiana r/r
WSKAŹNIK KONDYCJI GOSPODARSTW DOMOWYCH IRG SGH	saldo [pp.]	IRGKGD	-25,9	-17,7	-16,6	 1,1	 9,3
1. Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.FS.S	-22,1	-20,7	-13,4	 7,3	 8,7
2. Zmiana sytuacji finansowej gospodarstw domowych – prognoza	saldo [pp.]	KGD.FS.F	-11,8	-9,5	-4,9	 4,6	 7,0
3. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.GES.S	-29,4	-44,2	-29,8	 14,3	-0,4
4. Ogólna sytuacja ekonomiczna Polski – prognoza	saldo [pp.]	KGD.GES.F	-26,4	-18,9	-22,4	 -3,5	 4,0
5. Koszty utrzymania – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.PRA.S	30,9	37,3	43,9	 6,6	 13,0
6. Zmiany cen – prognoza	saldo [pp.]	KGD.PRA.F	62,3	63,0	64,1	 1,0	 1,8
7. Bezrobocie w kraju – prognoza (odwrócona skala)	saldo [pp.]	KGD.UNEMP.F	46,6	30,2	26,6	 3,6	 20,0
8. Zakupy dóbr trwałego użytku – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.MP.S	-19,7	-9,0	-7,9	 1,1	 11,8
9. Zakupy dóbr trwałego użytku – prognoza	saldo [pp.]	KGD.MP.F	11,3	16,4	15,7	-0,7	 4,5
10. Oszczędności – diagnoza	saldo [pp.]	KGD.SAV.S	-12,4	-14,3	-19,6	 -5,4	 -7,3
11. Oszczędności – prognoza	saldo [pp.]	KGD.SAV.F	-18,7	-12,4	-12,6	-0,2	 6,1
12. Obecna kondycja finansowa gospodarstw domowych	saldo [pp.]	KGD.FIN.S	17,8	21,2	21,3	 0,1	 3,4
13. Stopa oszczędności	%	KGD.SAVRATE.S	15,1	15,1	14,9	-0,2	-0,2
14. Zakup samochodu - prognoza	saldo [pp.]	KGD.CAR.F	-65,6	-66,2	-63,3	 2,9	 2,3
15. Zakup domu lub mieszkania - prognoza	saldo [pp.]	KGD.HOUSEBUY.F	-56,4	-57,2	-56,6	 0,6	-0,1
16. Remont domu lub mieszkania - prognoza	saldo [pp.]	KGD.HOUSEEXP.F	-23,1	-17,2	-19,4	 -2,2	 3,7

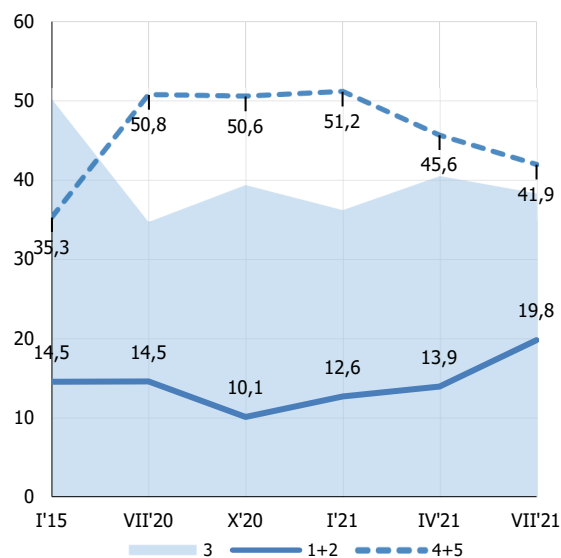
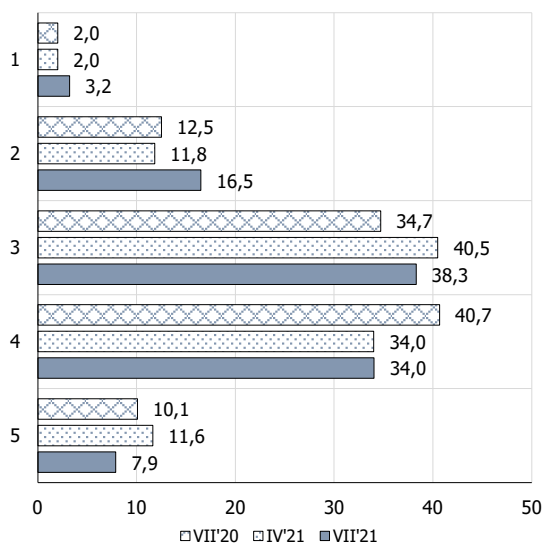
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

ZMIANA SYTUACJI FINANSOWEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH – DIAGNOZA

Jak oceniają Państwo obecną sytuację finansową swego gospodarstwa domowego w porównaniu z sytuacją sprzed 12 miesięcy?

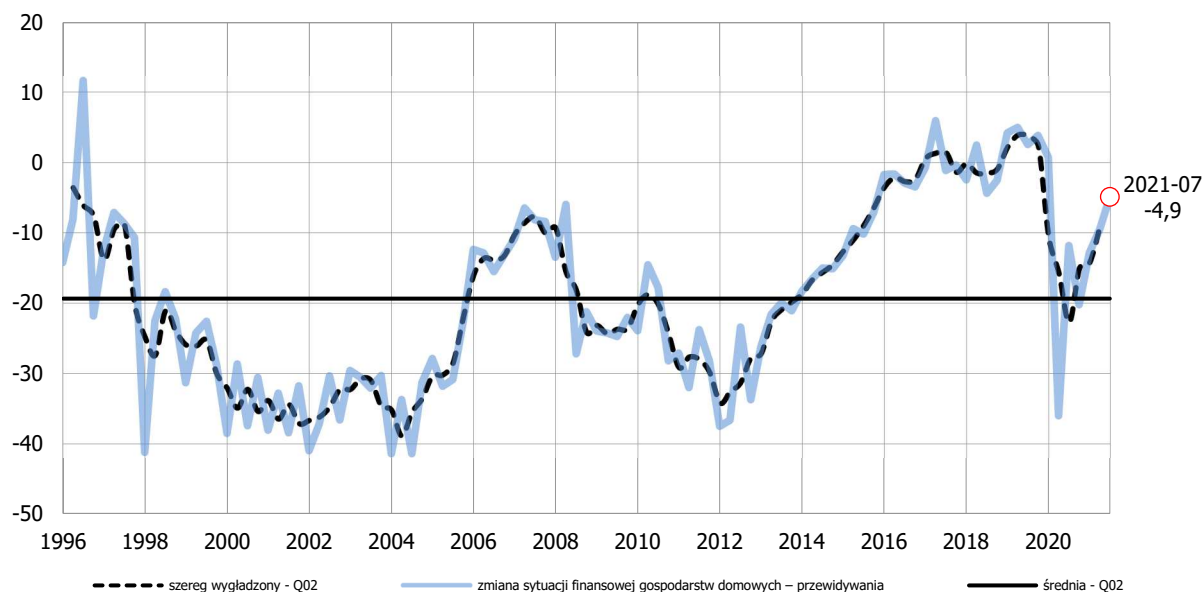

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	I'15	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21
1. poprawiła się bardzo	0,3	2,0	1,3	2,2	2,0	3,2
2. poprawiła się trochę	14,2	12,5	8,7	10,4	11,8	16,5
3. bez zmian	50,2	34,7	39,4	36,2	40,5	38,3
4. pogorszyła się trochę	25,2	40,7	41,6	38,6	34,0	34,0
5. pogorszyła się bardzo	10,0	10,1	9,0	12,5	11,6	7,9
saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	-15,3	-22,1	-24,1	-24,4	-20,7	-13,4

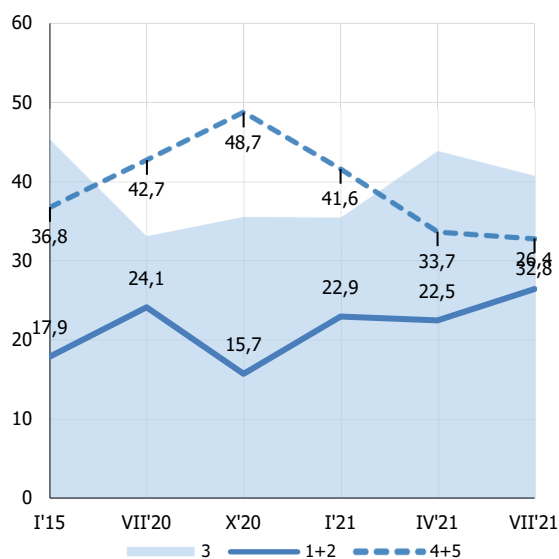
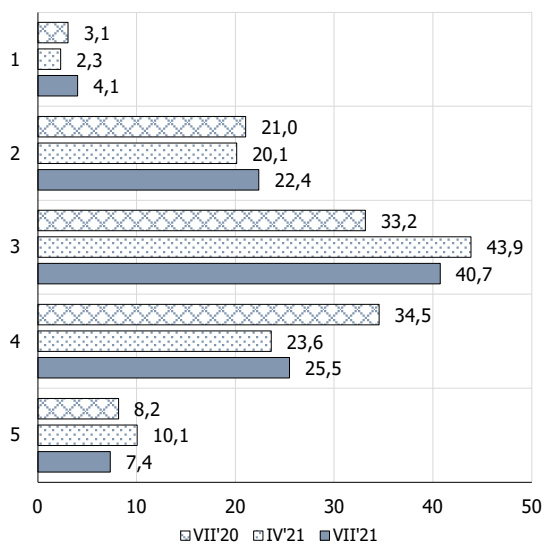

ZMIANA SYTUACJI FINANSOWEJ GOSPODARSTW DOMOWYCH – PROGNOZA

Jak – przypuszczalnie – zmieni się sytuacja finansowa Państwa gospodarstwa domowego w ciągu następnych 12 miesięcy?

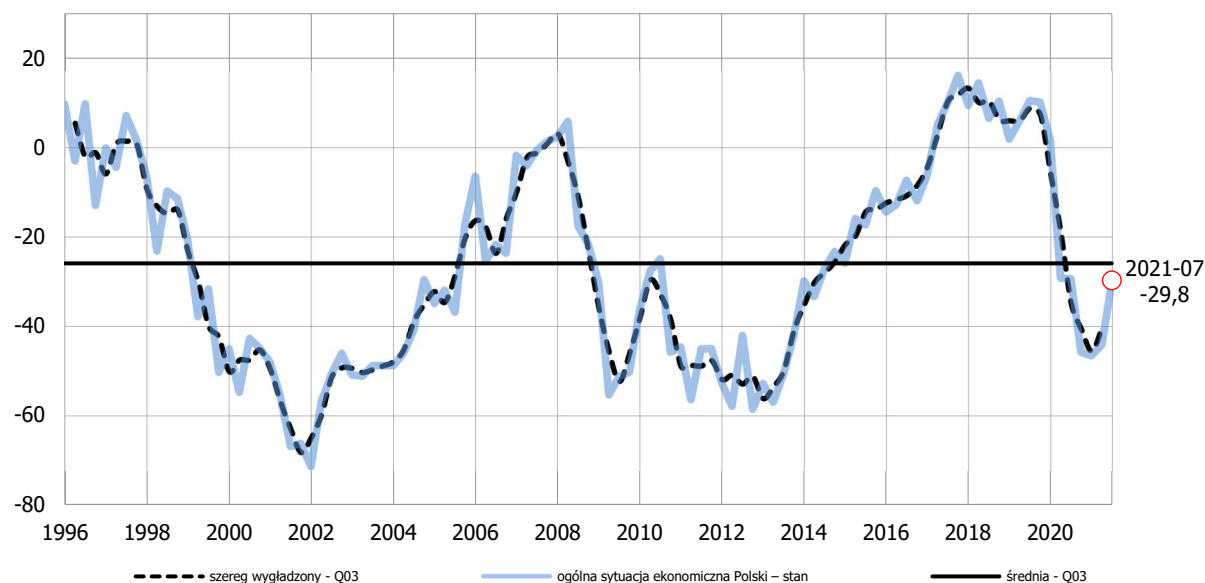

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	I'15	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21
1. poprawi się bardzo	3,7	3,1	2,5	4,1	2,3	4,1
2. poprawi się trochę	14,2	21,0	13,2	18,9	20,1	22,4
3. bez zmian	45,3	33,2	35,6	35,5	43,9	40,7
4. pogorszy się trochę	25,4	34,5	38,7	30,4	23,6	25,5
5. pogorszy się bardzo	11,3	8,2	10,0	11,2	10,1	7,4
saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	-13,3	-11,8	-20,3	-12,9	-9,5	-4,9

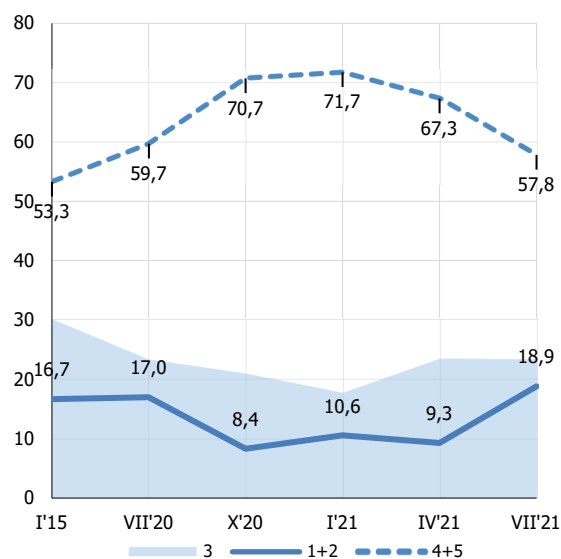
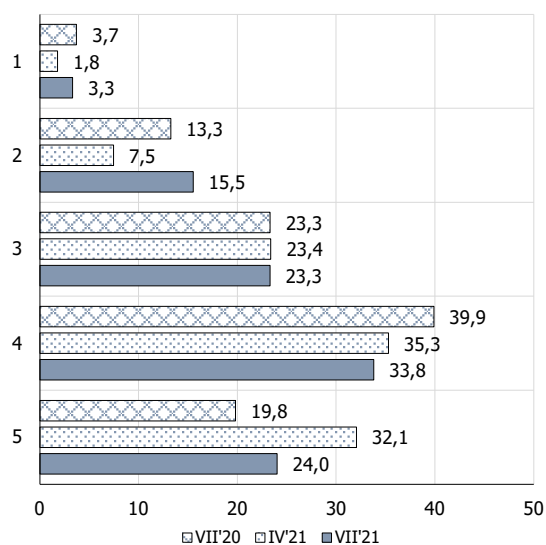

OGÓLNA SYTUACJA EKONOMICZNA POLSKI – DIAGNOZA

Jak zmieniła się, Państwa zdaniem, ogólna sytuacja ekonomiczna Polski w ostatnich 12 miesiącach?

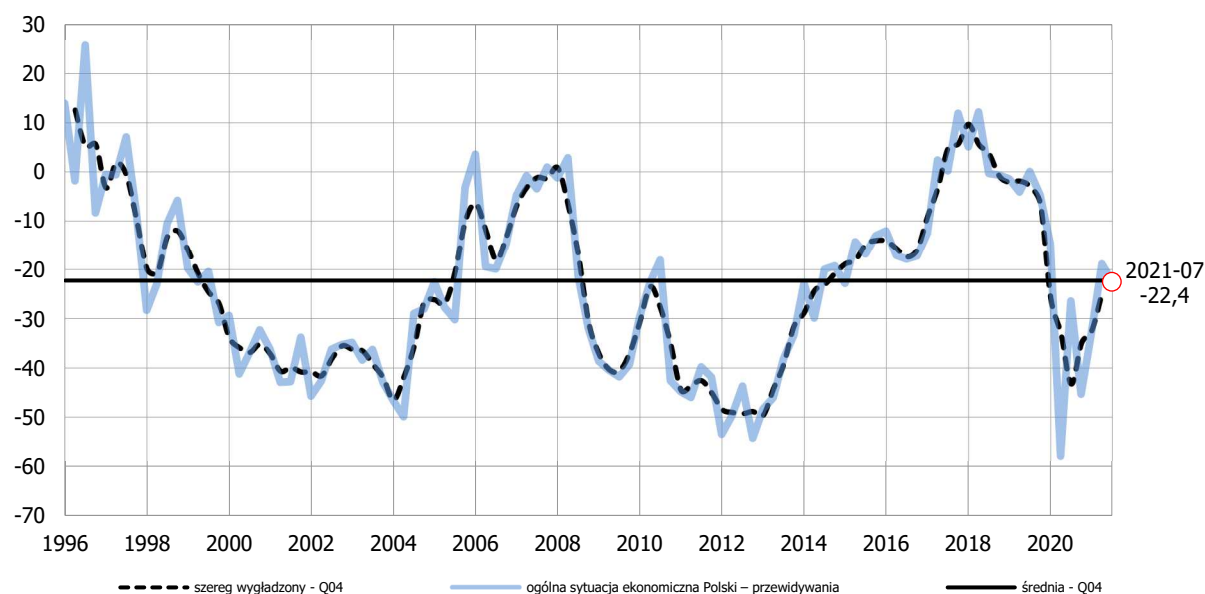

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	I'15	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21
1. poprawiła się bardzo	0,0	3,7	2,2	2,9	1,8	3,3
2. poprawiła się trochę	16,7	13,3	6,1	7,6	7,5	15,5
3. bez zmian	30,1	23,3	20,9	17,7	23,4	23,3
4. pogorszyła się trochę	38,2	39,9	39,2	36,8	35,3	33,8
5. pogorszyła się bardzo	15,1	19,8	31,5	34,9	32,1	24,0
saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	-25,9	-29,4	-45,8	-46,6	-44,2	-29,8

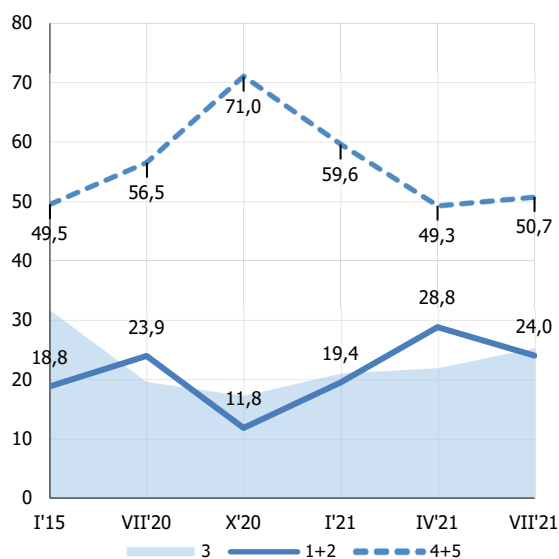
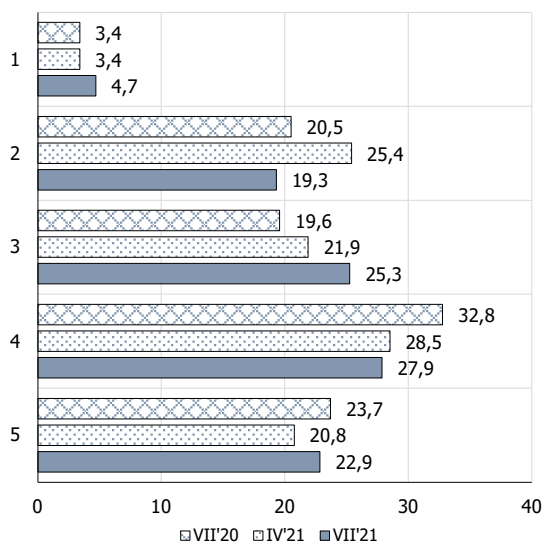

OGÓLNA SYTUACJA EKONOMICZNA POLSKI – PROGNOZA

Jak, Państwa zdaniem, zmieni się ogólna sytuacja ekonomiczna Polski w ciągu następnych 12 miesięcy?

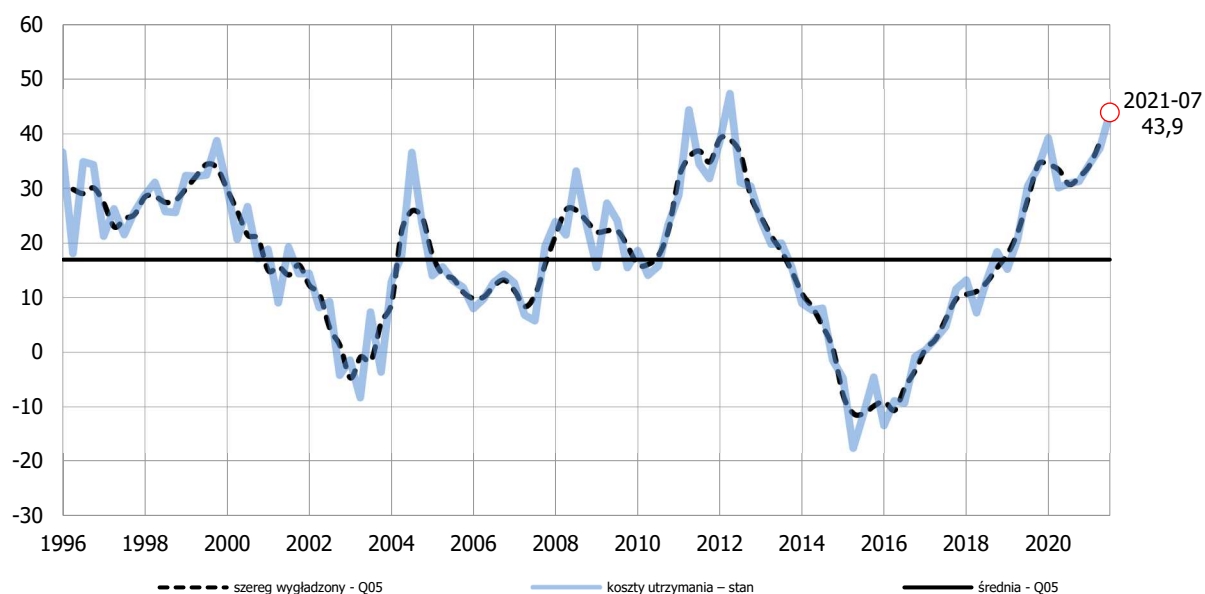

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	I'15	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21
1. poprawi się bardzo	0,9	3,4	1,8	2,5	3,4	4,7
2. poprawi się trochę	17,9	20,5	10,1	17,0	25,4	19,3
3. bez zmian	31,7	19,6	17,2	21,0	21,9	25,3
4. pogorszy się trochę	33,6	32,8	37,7	31,1	28,5	27,9
5. pogorszy się bardzo	15,9	23,7	33,3	28,4	20,8	22,9
saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	-22,9	-26,4	-45,3	-33,0	-18,9	-22,4

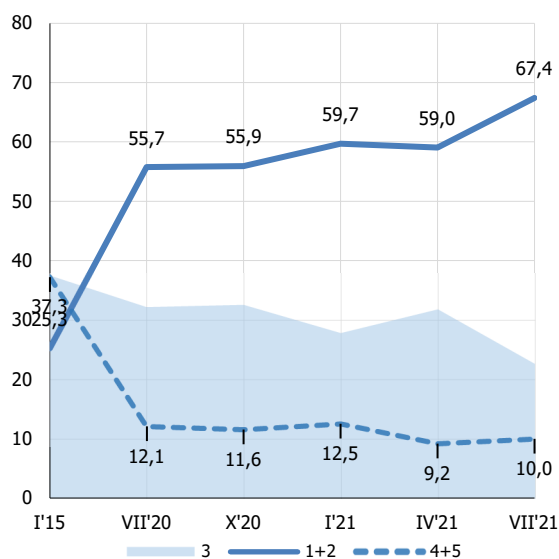
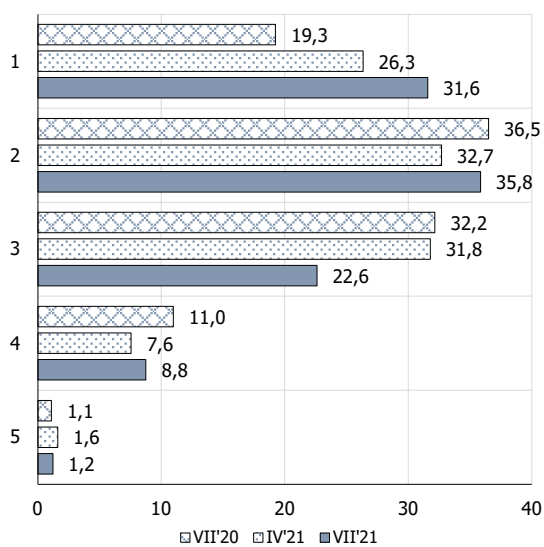

KOSZTY UTRZYMANIA – DIAGNOZA

Czy w porównaniu z sytuacją sprzed 12 miesięcy koszty utrzymania w skali kraju są, Państwa zdaniem, teraz ...?

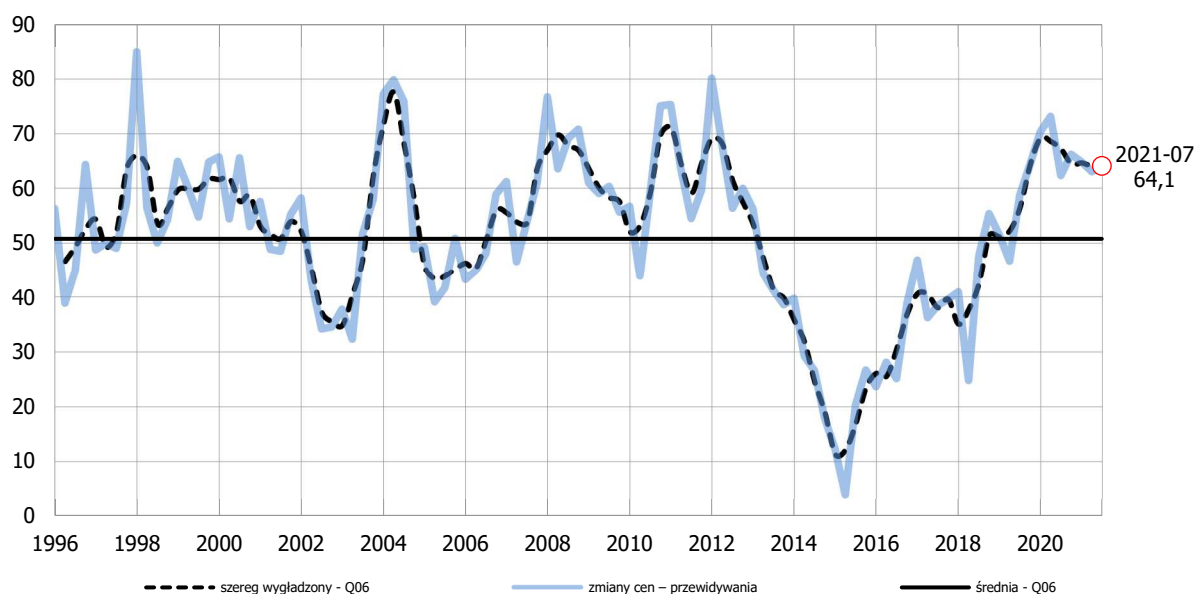

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	I'15	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21
1. wyraźnie dużo wyższe	8,0	19,3	20,1	23,0	26,3	31,6
2. znacznie wyższe	17,3	36,5	35,9	36,7	32,7	35,8
3. nieco wyższe	37,5	32,2	32,5	27,8	31,8	22,6
4. takie same	31,7	11,0	9,6	11,1	7,6	8,8
5. niższe	5,6	1,1	1,9	1,4	1,6	1,2
saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	-4,8	30,9	31,3	34,4	37,3	43,9

ZMIANA CEN – PROGNOZA

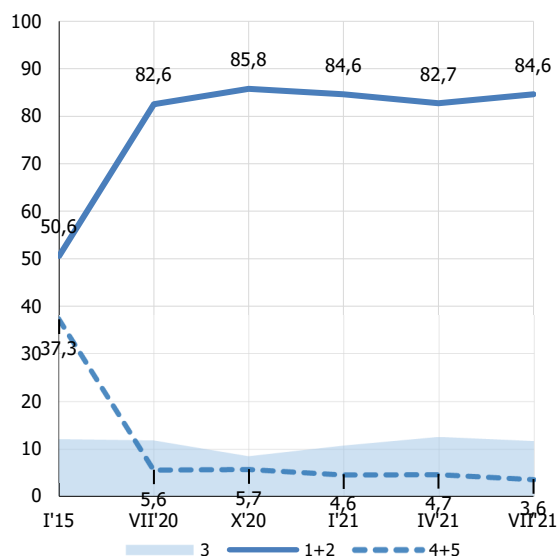
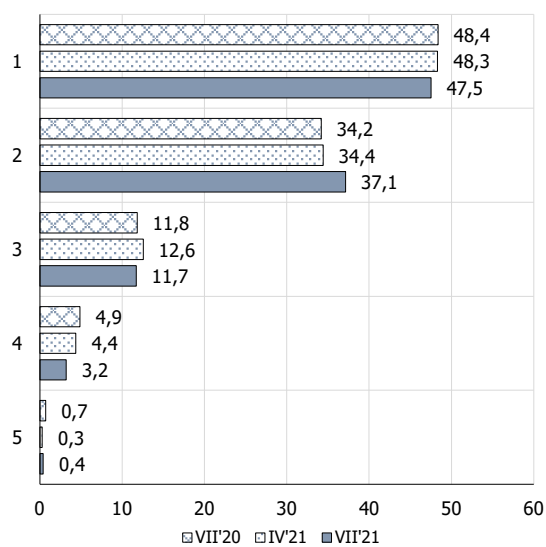
Porównując z tym, co dzieje się teraz, czy Państwo sądzą, że w ciągu najbliższych 12 miesięcy w skali kraju ...?

Warianty odpowiedzi - odsetki

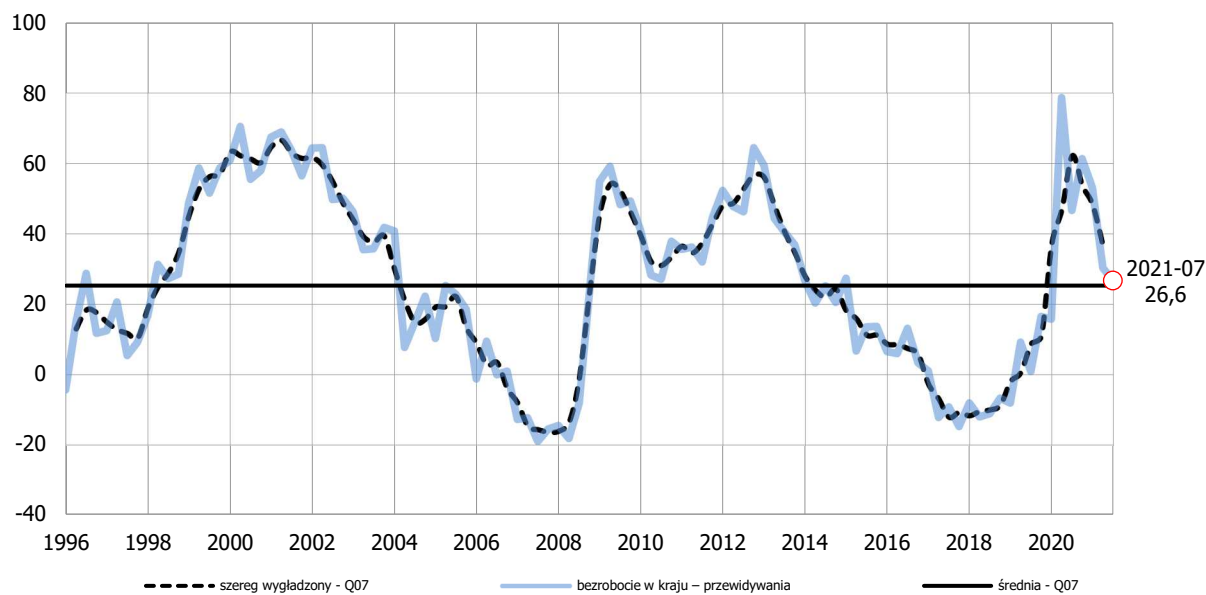
Okres badania

	Okres badania					
	I'15	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21
1. wzrost cen będzie szybszy	13,0	48,4	52,7	50,2	48,3	47,5
2. ceny wzrastać będą tak samo	37,6	34,2	33,1	34,4	34,4	37,1
3. ceny wzrastać będą wolniej	12,1	11,8	8,5	10,7	12,6	11,7
4. ceny będą mniej więcej takie same	35,5	4,9	5,3	4,1	4,4	3,2
5. ceny nieco zmaleją	1,8	0,7	0,4	0,5	0,3	0,4
saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	12,3	62,3	66,2	64,8	63,0	64,1

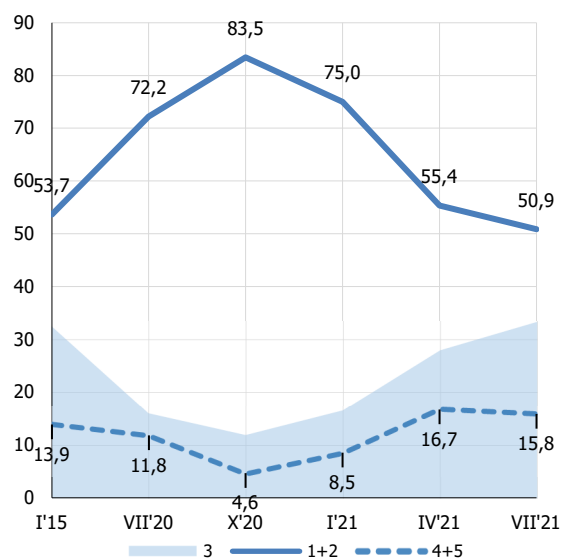
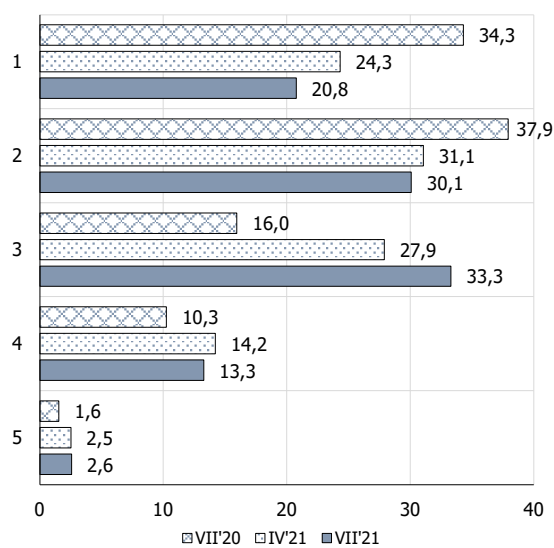

BEZROBOCIE W KRAJU – PROGNOZA

Jak zmieni się, zdaniem Państwa, bezrobocie w kraju w ciągu następnych 12 miesięcy?

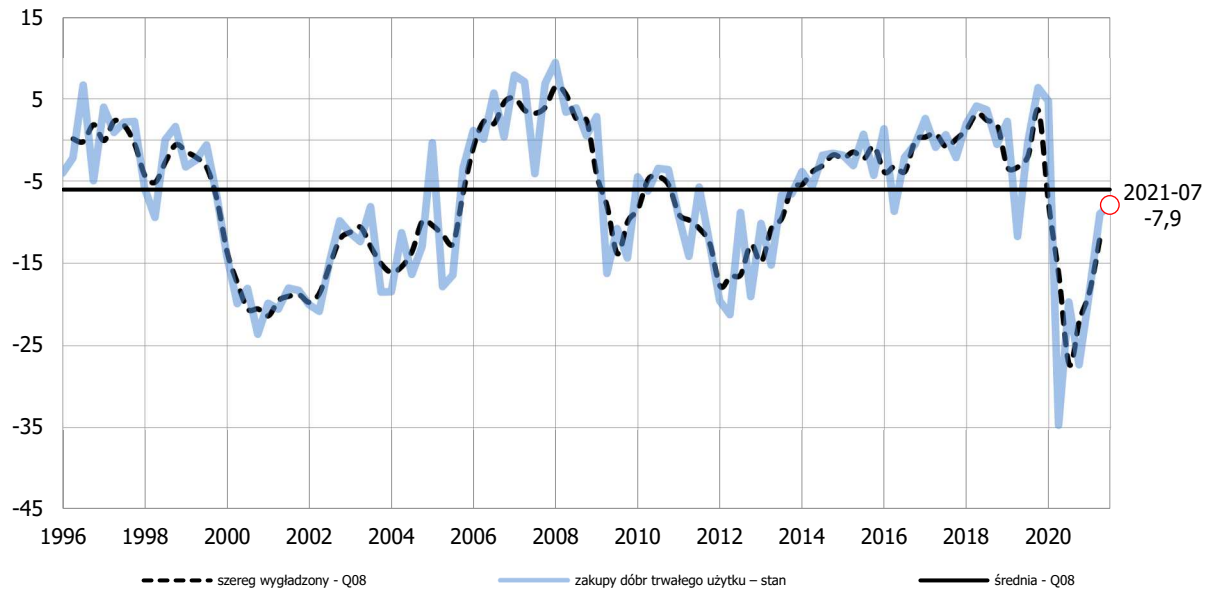

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	I'15	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21
1. znacznie wzrosnie	14,8	34,3	44,4	40,7	24,3	20,8
2. nieznacznie wzrosnie	38,8	37,9	39,0	34,3	31,1	30,1
3. pozostanie takie samo	32,4	16,0	11,9	16,5	27,9	33,3
4. nieznacznie zmaleje	13,9	10,3	3,9	7,4	14,2	13,3
5. znacznie zmaleje	0,0	1,6	0,7	1,2	2,5	2,6
saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	27,3	46,6	61,3	53,0	30,2	26,6

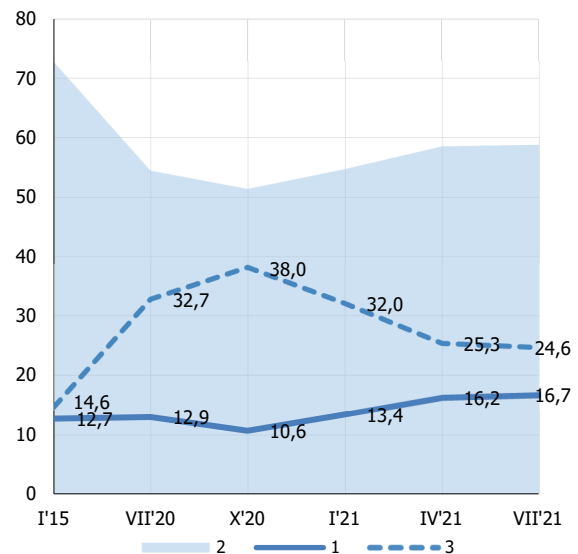
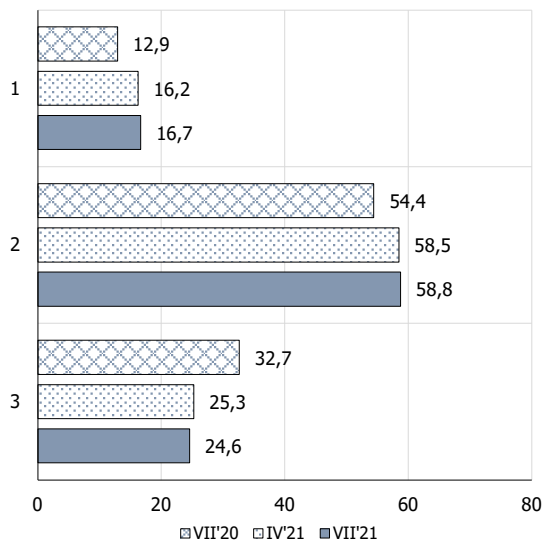

ZAKUPY DÓBR TRWAŁEGO UŻYTKU – DIAGNOZA

Czy sądzą Państwo, że obecnie korzystnie jest kupować dobra trwałego użytku (meble, sprzęt RTV, pralkę, kuchenkę, lodówkę)?

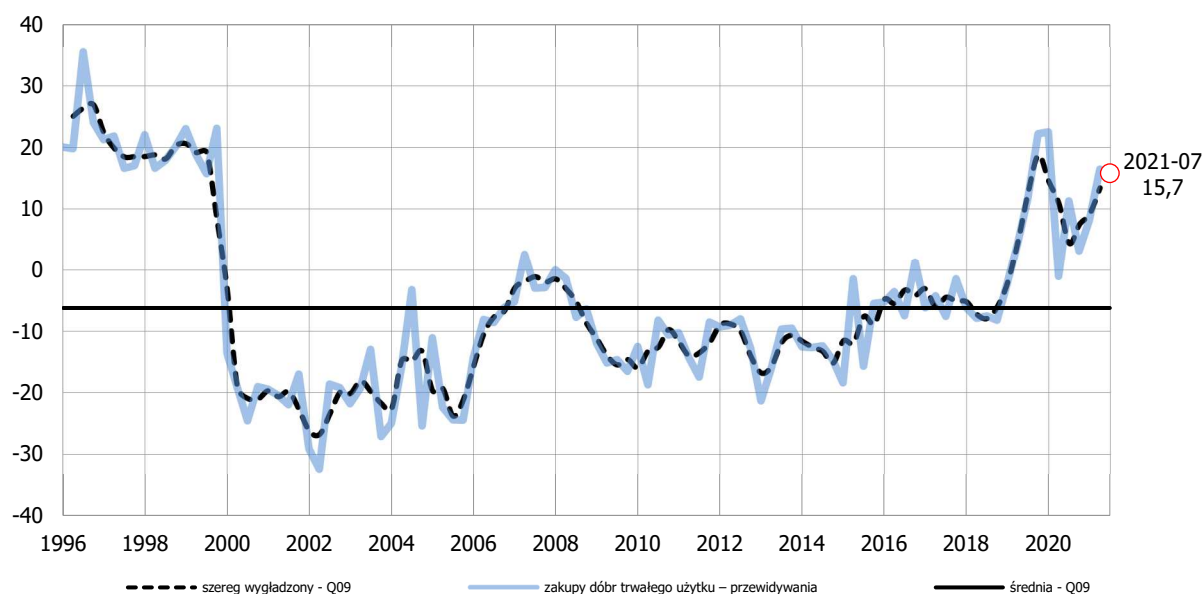
Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	I'15	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21
1. tak, teraz właśnie jest odpowiedni czas	12,7	12,9	10,6	13,4	16,2	16,7
2. obecny czas nie jest na to ani dobry, ani zły	72,8	54,4	51,4	54,7	58,5	58,8
3. nie, nie jest to czas odpowiedni	14,6	32,7	38,0	32,0	25,3	24,6
saldo (1-3)	-1,9	-19,7	-27,4	-18,6	-9,0	-7,9

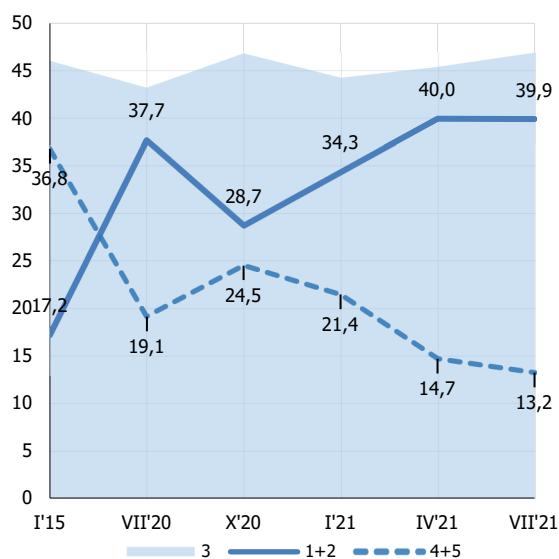
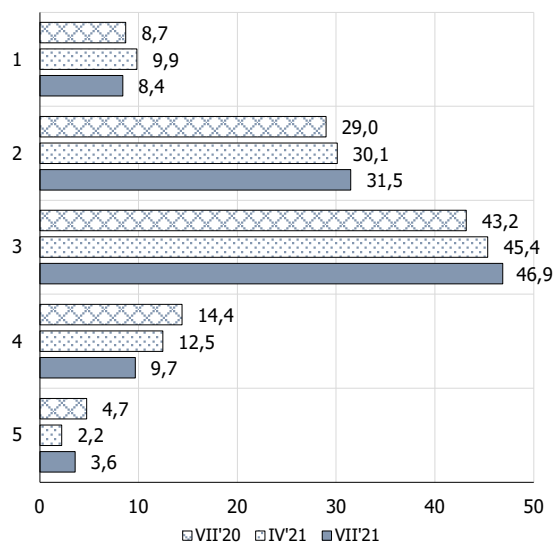

ZAKUPY DÓBR TRWAŁEGO UŻYTKU – PROGNOZA

Czy sądzą Państwo, że Państwa wydatki na zakupy dóbr trwałego użytku w ciągu następnych 12 miesięcy będą w porównaniu z tego typu wydatkami w poprzednich 12 miesiącach ...?

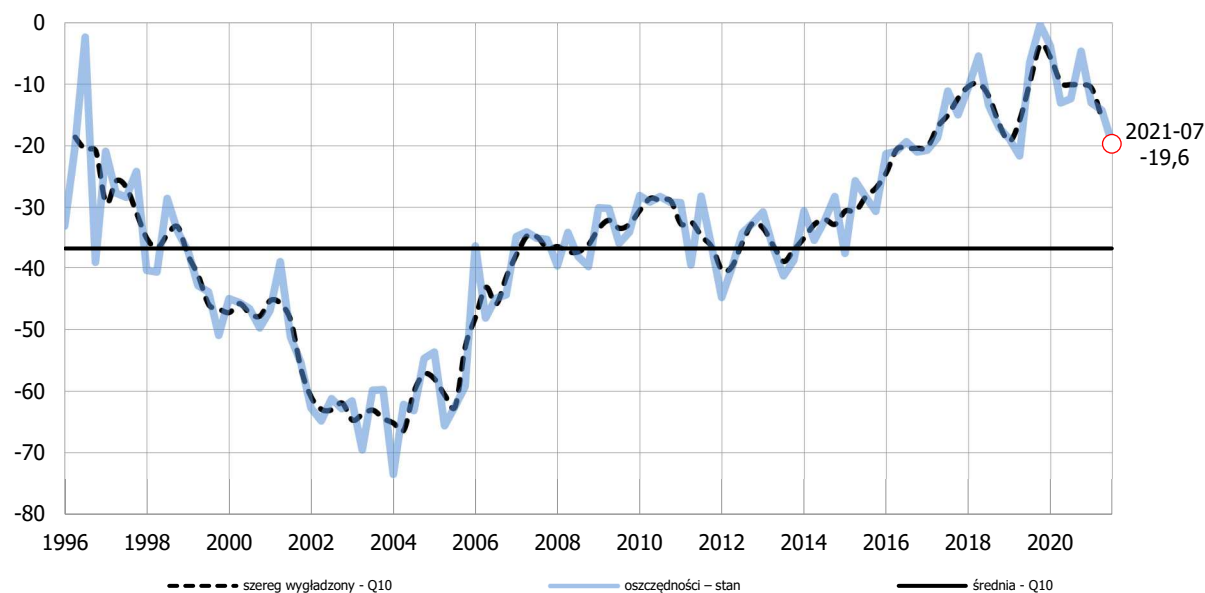

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	I'15	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21
1. dużo większe	6,1	8,7	7,6	10,2	9,9	8,4
2. nieco większe	11,1	29,0	21,2	24,1	30,1	31,5
3. podobne	46,0	43,2	46,8	44,2	45,4	46,9
4. nieco mniejsze	13,4	14,4	18,9	14,6	12,5	9,7
5. dużo mniejsze	23,4	4,7	5,6	6,8	2,2	3,6
saldo (1+0,5*2-0,5*4-5)	-18,4	11,3	3,1	8,2	16,4	15,7

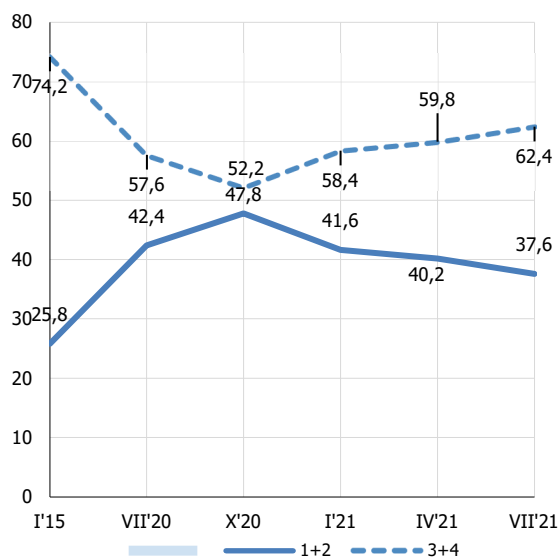
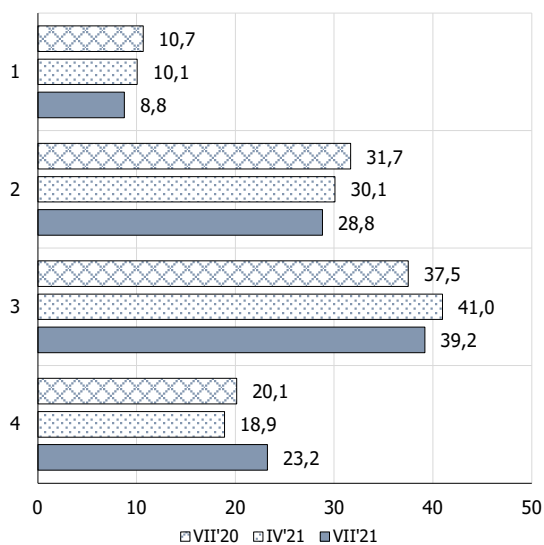

OSZCZĘDNOŚCI – DIAGNOZA

Czy uwzględniając ogólną sytuację ekonomiczną Polski, Państwa zdaniem obecnie jest ...?

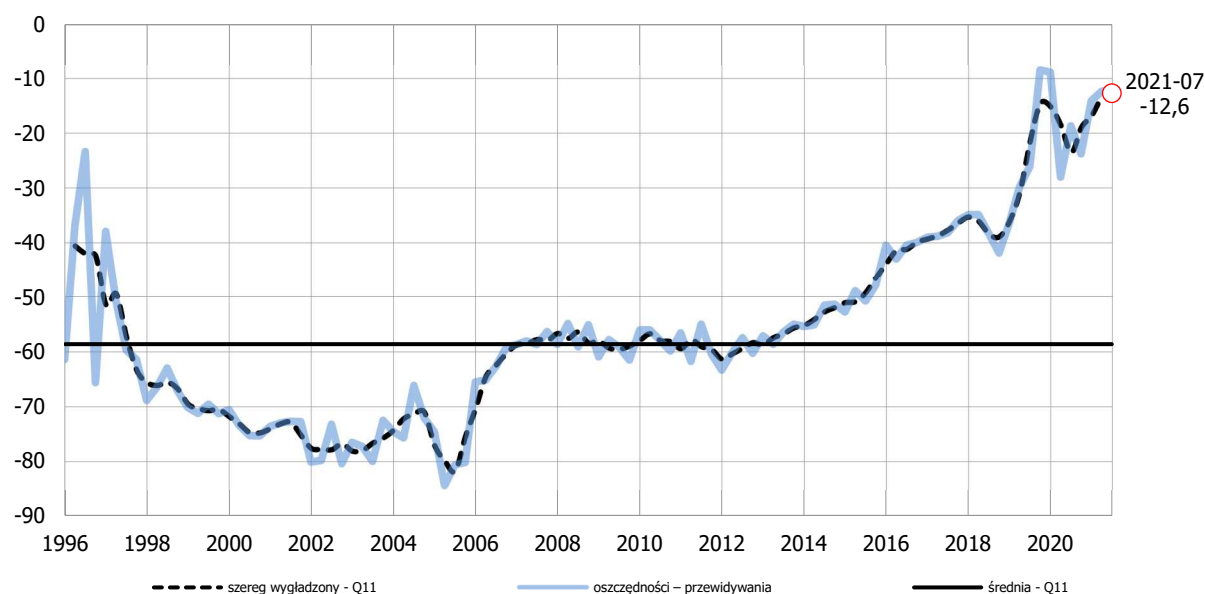

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	I'15	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21
1. bardzo dobry czas, aby oszczędzać	3,4	10,7	12,9	10,8	10,1	8,8
2. dobry czas, aby oszczędzać	22,4	31,7	34,9	30,8	30,1	28,8
3. raczej niekorzystny czas, aby oszczędzać	43,7	37,5	34,3	38,2	41,0	39,2
4. bardzo niekorzystny czas, aby oszczędzać	30,5	20,1	17,9	20,2	18,9	23,2
saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-37,7	-12,4	-4,7	-13,1	-14,3	-19,6

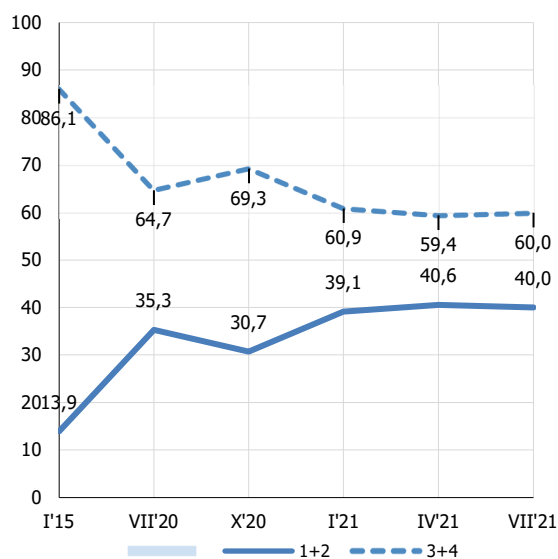
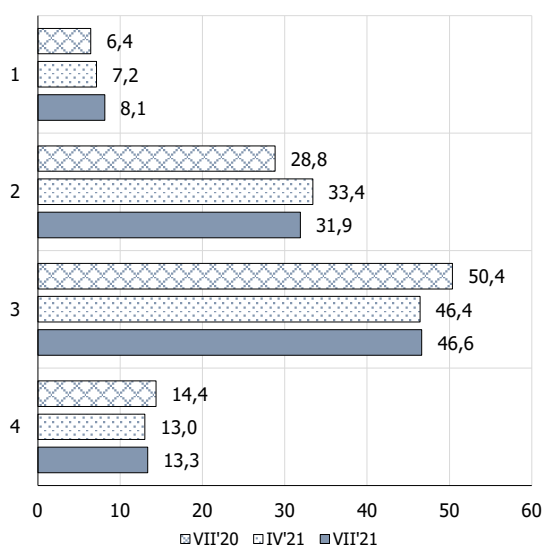

OSZCZĘDNOŚCI – PROGNOZA

Jakie jest prawdopodobieństwo, że w ciągu następnych 12 miesięcy zdołają Państwo zaoszczędzić jakiegokolwiek pieniędzy?

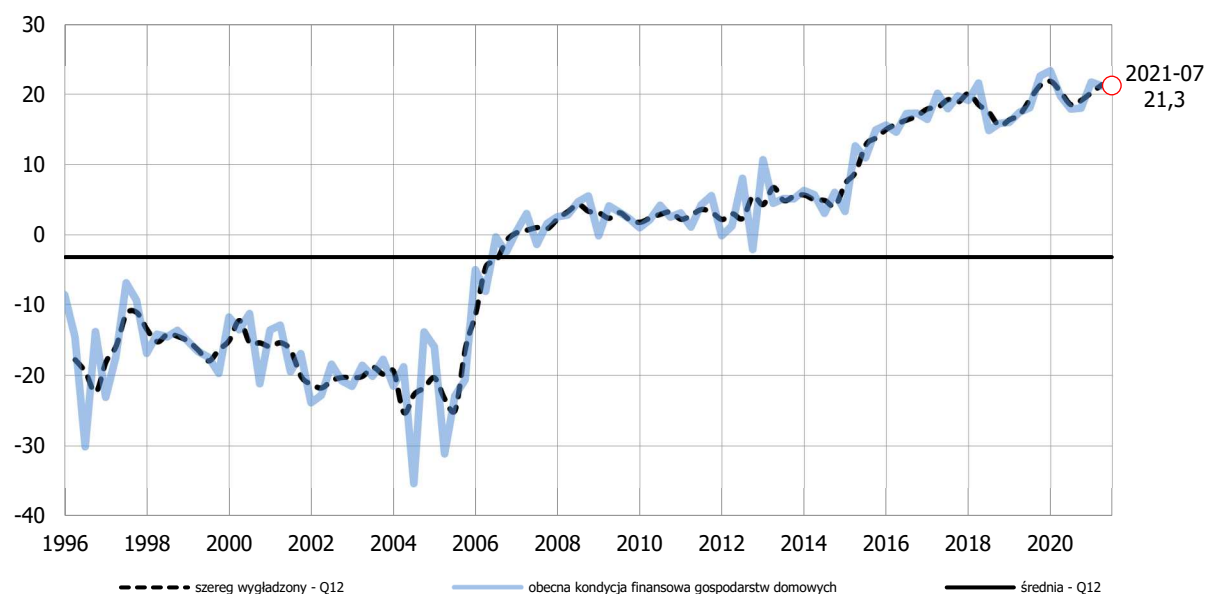

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	I'15	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21
1. bardzo duże	4,1	6,4	4,6	5,9	7,2	8,1
2. dość duże	9,8	28,8	26,1	33,2	33,4	31,9
3. znikome	48,4	50,4	55,6	48,5	46,4	46,6
4. żadne	37,7	14,4	13,7	12,4	13,0	13,3
saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-52,8	-18,7	-23,8	-14,2	-12,4	-12,6

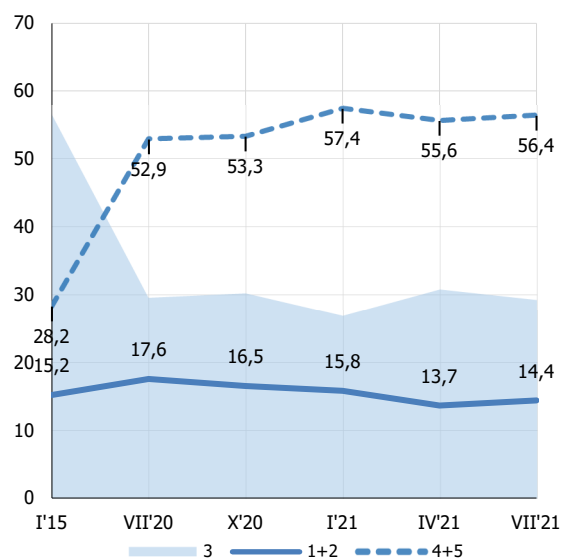
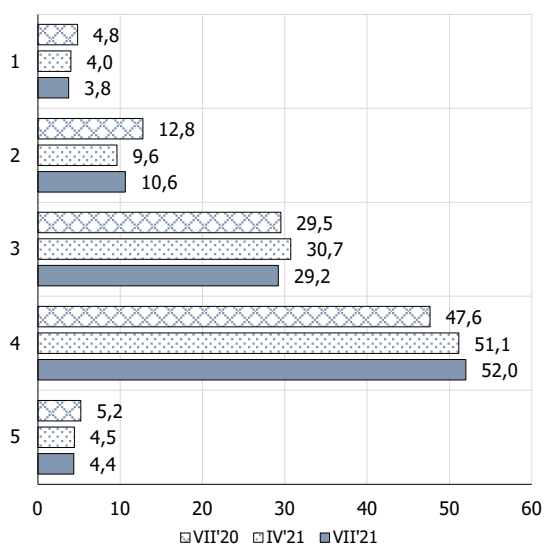

OBECNA KONDYCJA FINANSOWA GOSPODARSTW DOMOWYCH

Która z poniżej wymienionych sytuacji najlepiej opisuje obecną sytuację finansową Państwa gospodarstwa domowego?

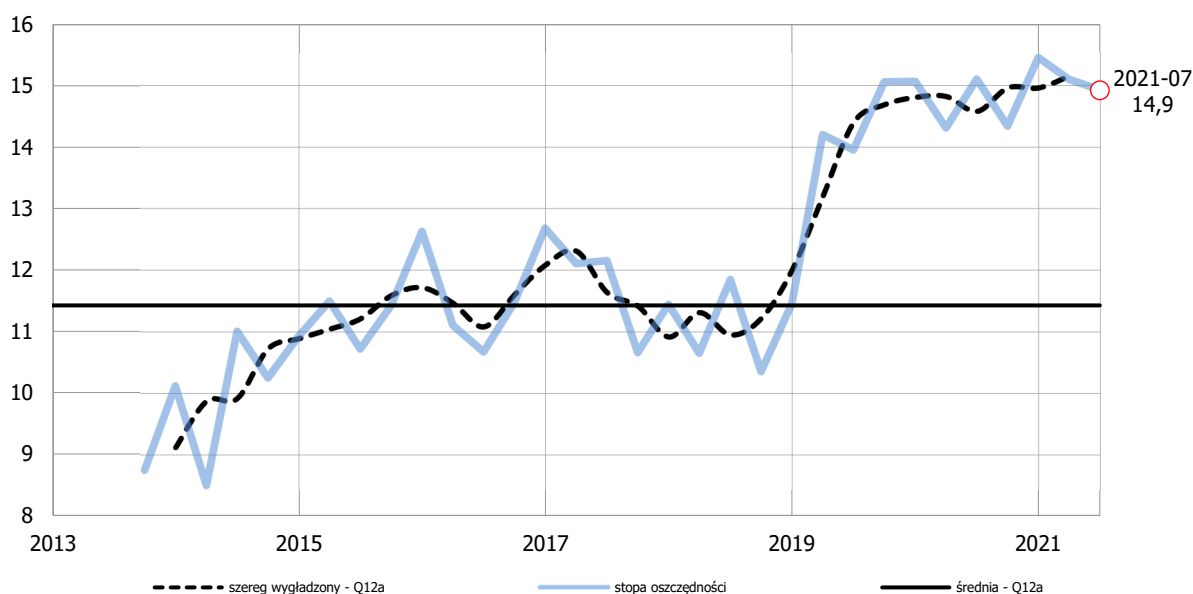

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	I'15	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21
1. wpadamy w długi	8,0	4,8	4,8	4,4	4,0	3,8
2. przejadamy nasze oszczędności	7,2	12,8	11,7	11,4	9,6	10,6
3. nasz dochód z trudem starcza	56,6	29,5	30,2	26,8	30,7	29,2
4. nieco oszczędzamy	26,6	47,6	49,2	51,1	51,1	52,0
5. dużo oszczędzamy	1,6	5,2	4,0	6,3	4,5	4,4
saldo (5+0,5*4-0,5*2-1)	3,3	17,8	18,0	21,7	21,2	21,3

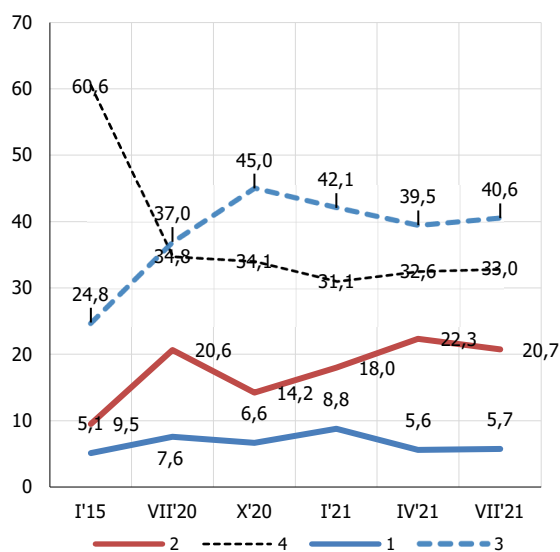
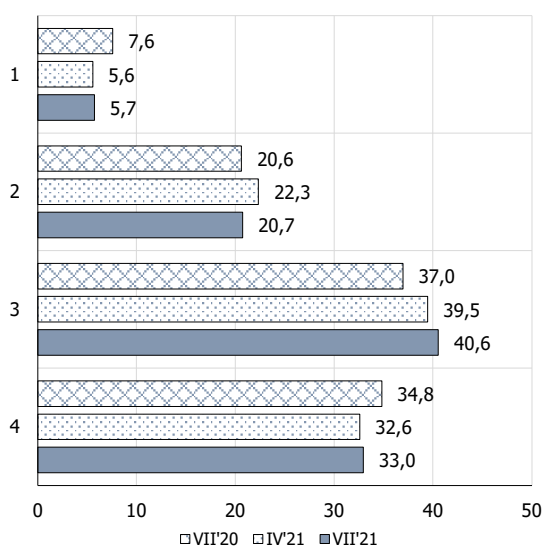

STOPA OSZCZĘDNOŚCI

Jaki procent swoich miesięcznych dochodów przeznaczyli Państwo w tym i poprzednim miesiącu na oszczędności?

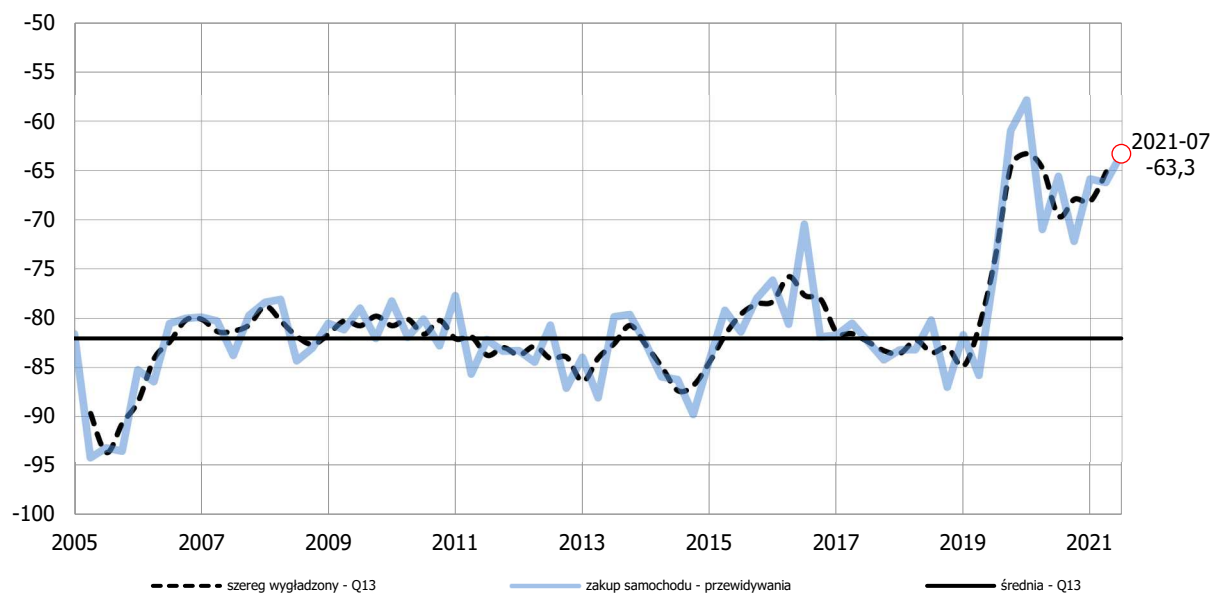

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	I'15	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21
1. więcej niż 30% dochodów	5,1	7,6	6,6	8,8	5,6	5,7
2. od 20% do 30% dochodów	9,5	20,6	14,2	18,0	22,3	20,7
3. od 10% do 20% dochodów	24,8	37,0	45,0	42,1	39,5	40,6
4. mniej niż 10% dochodów	60,6	34,8	34,1	31,1	32,6	33,0
średnia (1*35%+2*25%+3*15%+4*5%)	10,9	15,1	14,3	15,4	15,1	14,9

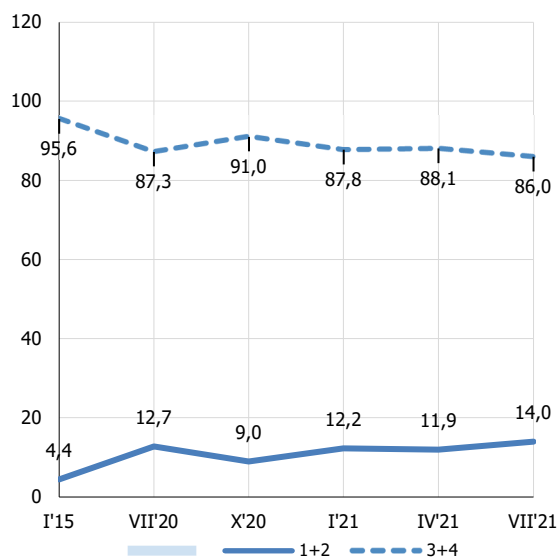
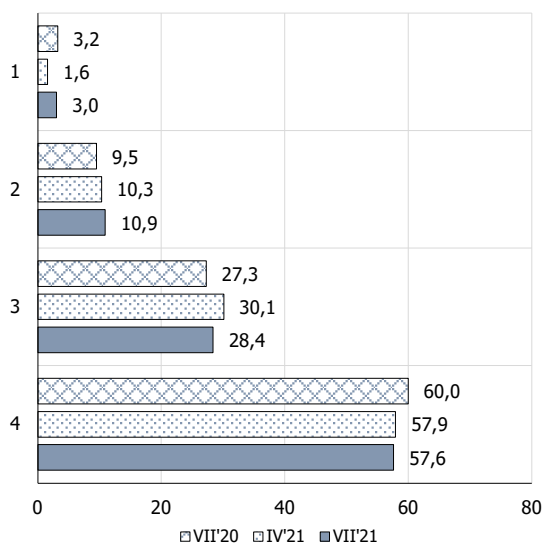

ZAKUP SAMOCHODU – PROGNOZA

Jakie jest prawdopodobieństwo, że w ciągu następnych 12 miesięcy kupią Państwo samochód?

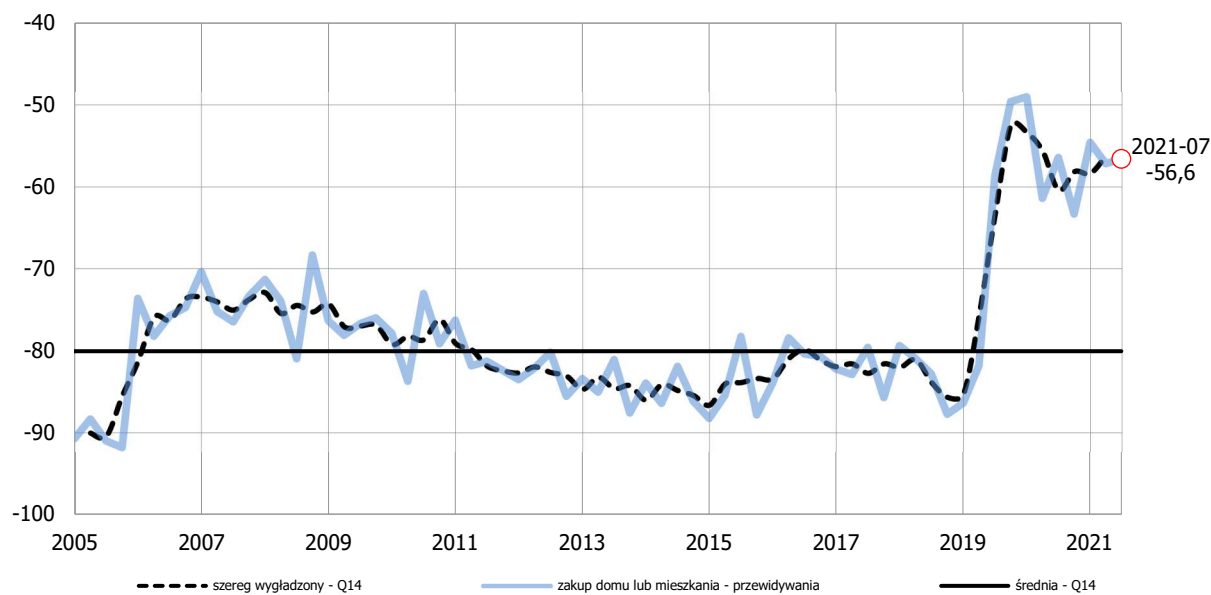

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	I'15	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21
1. bardzo duże	1,4	3,2	1,8	2,6	1,6	3,0
2. dość duże	3,1	9,5	7,1	9,6	10,3	10,9
3. niewielkie	16,7	27,3	26,9	28,9	30,1	28,4
4. zdecydowanie żadne	78,9	60,0	64,2	58,9	57,9	57,6
saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-84,3	-65,6	-72,2	-65,9	-66,2	-63,3

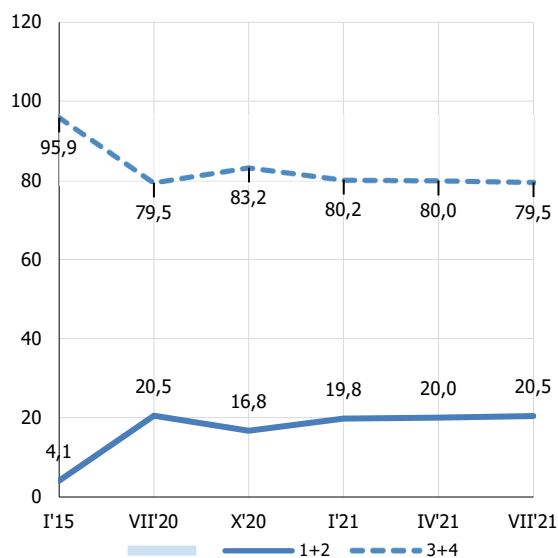
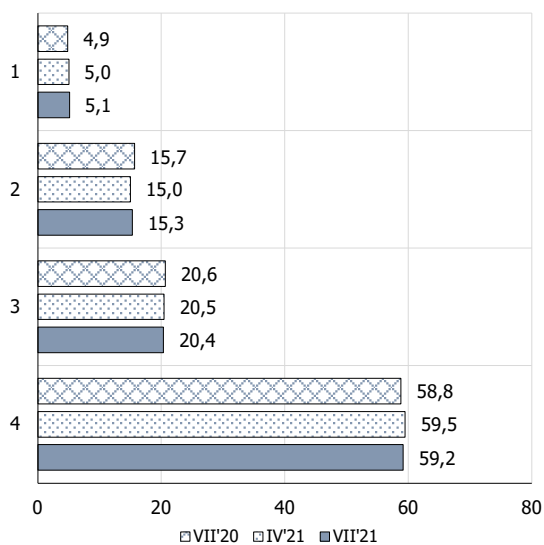

ZAKUP DOMU LUB MIESZKANIA – PROGNOZA

Czy planują Państwo w ciągu następnych 12 miesięcy zakupić lub zbudować dom?

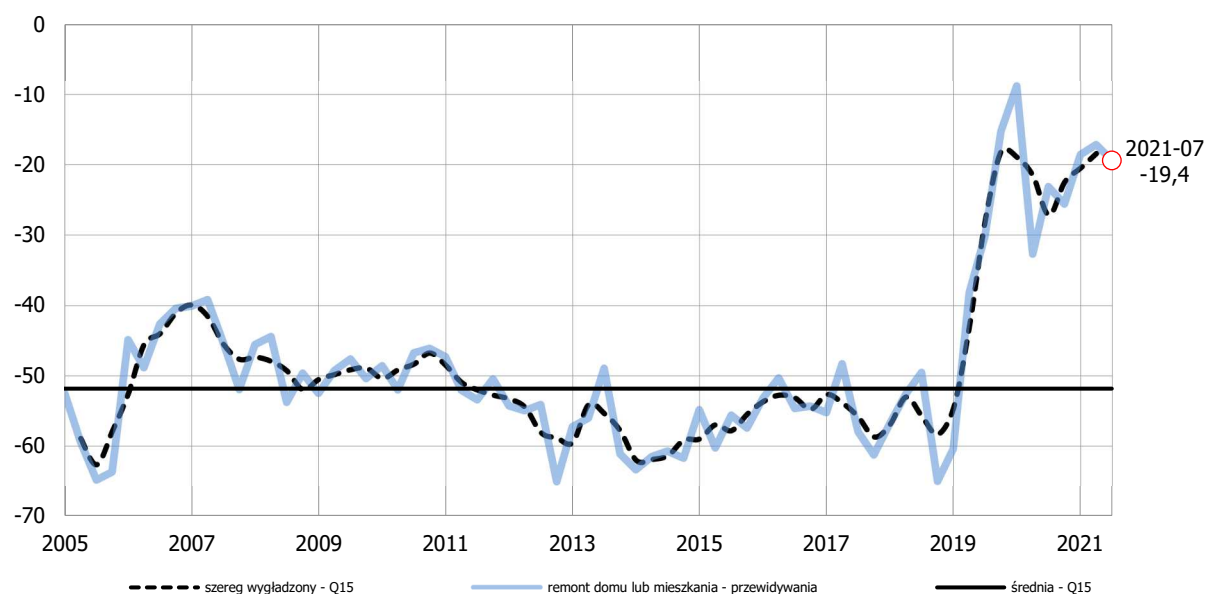

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	I'15	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21
1. zdecydowanie tak	1,5	4,9	3,9	6,6	5,0	5,1
2. możliwe	2,6	15,7	12,9	13,2	15,0	15,3
3. raczej nie	9,5	20,6	19,2	24,7	20,5	20,4
4. zdecydowanie nie	86,3	58,8	64,1	55,5	59,5	59,2
saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-88,3	-56,4	-63,4	-54,6	-57,2	-56,6

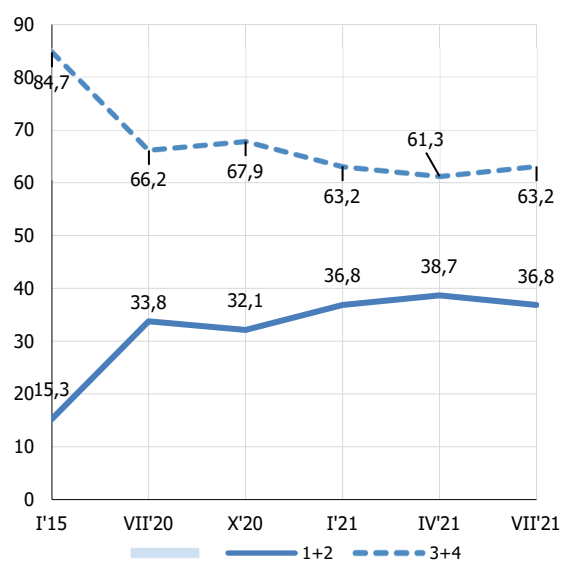
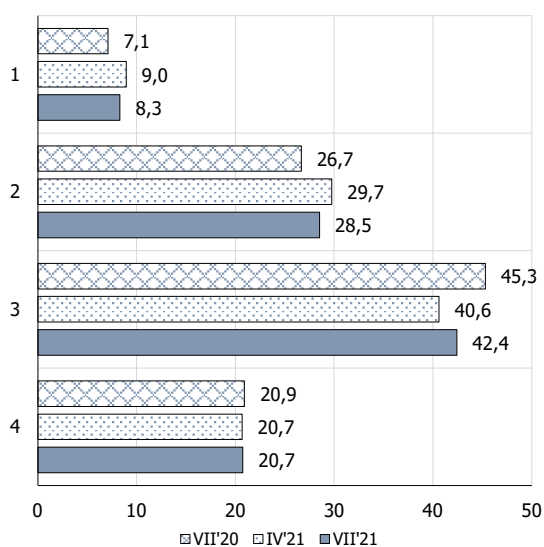

REMONT DOMU LUB MIESZKANIA – PROGNOZA

Jakie jest prawdopodobieństwo, że w ciągu następnych 12 miesięcy poniosą Państwo duże wydatki na podniesienie standardu lub remont zajmowanego domu, mieszkania?

Warianty odpowiedzi - odsetki	Okres badania					
	I'15	VII'20	X'20	I'21	IV'21	VII'21
1. bardzo duże	6,8	7,1	6,3	8,9	9,0	8,3
2. dość duże	8,4	26,7	25,8	28,0	29,7	28,5
3. niewielkie	37,6	45,3	46,1	43,4	40,6	42,4
4. zdecydowanie żadne	47,1	20,9	21,7	19,7	20,7	20,7
saldo (1+0,5*2-0,5*3-4)	-54,9	-23,1	-25,6	-18,6	-17,2	-19,4

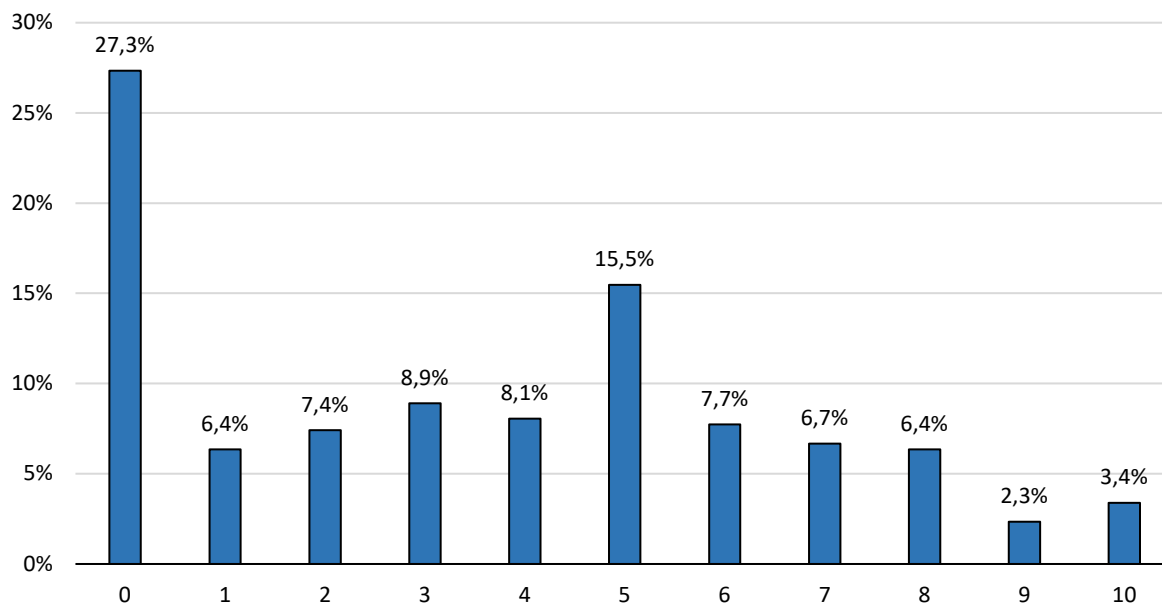

PYTANIE DODATKOWE

Jak oceniają Państwo przejrzystość i kontrolę finansów państwa? Czy Państwa zdaniem parlament, społeczeństwo mają obecnie pełną informację i kontrolę nad finansami państwa?

Skala od 0 do 10, gdzie 0 oznacza bardzo małą przejrzystość finansów i bardzo małą kontrolę, zaś 10 bardzo dużą przejrzystość i pełną kontrolę nad finansami.

III. STRUKTURA PRÓBY WEDŁUG CECH RESPONDENTÓW

Cechy gospodarstwa domowego		VII'21
Liczba respondentów		1000
Głównym źródłem dochodów gospodarstwa domowego jest		
praca najemna na stanowisku robotniczym	1	27,6
praca najemna na stanowisku nierobotniczym	2	31,8
praca w rolnictwie	3	2,0
praca na własny rachunek (wolny zawód, działalność gospodarcza, freelancer)	4	11,4
emerytura lub renta	5	21,4
inne źródła	6	5,8
Dochód gospodarstwa na jedną osobę wynosi		
mniej niż 1000 zł	1	4,2
od 1001 do 1350 zł	2	11,9
od 1351 do 1700 zł	3	16,7
od 1701 do 2250 zł	4	25,5
więcej niż 2250 zł	5	41,7
Gospodarstwo składa się z		
1 osoby	1	9,3
2 osób	2	23,5
3 osób	3	29,4
4 osób	4	23,8
5 osób	5	9,1
6 i więcej osób	6	4,9
Liczba dzieci do lat 18 i pozostających na całkowitym utrzymaniu		
Zero	1	49,4
Jedno	2	25,1
Dwoje	3	19,2
Troje	4	5,4
Czworo i więcej	5	0,9
Gospodarstwo domowe znajduje się w		
wielkim mieście (100 tys. mieszkańców i więcej)	1	44,3
średnim mieście (od 10 do 100 tys. mieszkańców)	2	31,4
małym miasteczku (do 10 tys. mieszkańców)	3	6,0
na wsi	4	18,3
Wykształcenie wypełniającego (ukończone)		
wyższe	1	42,8
średnie	2	44,3
zawodowe	3	10,0
podstawowe	4	2,9
Wiek wypełniającego		
16-29	1	16,4
30-49	2	37,8
50-64	3	23,2
65+	4	22,6

IV. SUMMARY

Consumer confidence in the 3rd quarter of 2021 improved only slightly. The IRG SGH consumer confidence indicator (CSI) increased quarterly by 1.1 pts to -16.6 pts. It is, however, 9.3 up from the respective last year figure. Two of the four components of the indicator improved (consumers expect their financial situation and the situation on the labor market to improve), one (general economic situation in the country) worsened, while another one (consumers' future saving capacity) remained essentially unchanged (the respective survey balances changed by 4.6, 3.6, -3.5, and -0.2 pts). On the other hand, the consumers are more anxious about inflation (the balance increased by 6.6 pts) and persistently low interest rates (the survey balance representing consumers' current saving capacity decreased by 5.4 pts). On the whole, however, consumers' current macroeconomic outlook and their declarations on their own economic situation are rather good.